

Sono namiesto mamografie? Odborníčka upozorňuje na omyl, ktorý môže oddialiť odhalenie rakoviny prsníka

29.9.2026 - | Nemocnica AGEL Bánovce

Mnohé ženy uprednostňujú sonografiu prsníkov, pretože ju vnímajú ako príjemnejšiu a bezpečnejšiu. Podľa MUDr. Marianny Lisánskej z Nemocnice AGEL Bánovce však môže takéto rozhodnutie viesť k prehliadnutiu skorých zmien, ktoré mamografia dokáže zachytiť. Obe vyšetrenia majú v diagnostike svoje miesto, no pri skríningu rakoviny prsníka má mamografia nezastupiteľnú úlohu. Od júla 2026 je navyše bezplatný skríning dostupný aj ženám vo veku 40 až 44 rokov.

„Radšej by som chcela sono.“ Túto vetu počúva na mamografickom pracovisku Nemocnice AGEL Bánovce MUDr. Marianna Lisánska pomerne často. Mnohé ženy totiž stále považujú ultrazvuk prsníkov za príjemnejšiu a bezpečnejšiu alternatívu k mamografii. Práve tu však podľa odborníčky vzniká nebezpečný omyl. Sonografia nemá mamografiu nahrádzať, pretože mamografia je základnou a najlepšie overenou metódou skríningu rakoviny prsníka a dokáže zachytiť aj zmeny, ktoré ultrazvuk nemusí odhaliť. „V praxi sa opakovane stretávam so ženami, ktoré roky absolvovali sonografické vyšetrenia a výsledky mali v poriadku. Potom prišli prvýkrát na mamografiu a výsledok bol úplne iný,“ hovorí MUDr. Marianna Lisánska. Spomína napríklad pacientku po štyridsiatke, ktorá mala dovtedy sonografické vyšetrenia bez podozrivého nálezu. Pri prvej mamografii sa však ukázalo, že celý prsník bol postihnutý mikrokalcifikátmi – drobnými vápenatými usadeninami, ktoré sú v určitých prípadoch prejavom zhubného nálezu v prsníku a ktoré mamografia dokáže zachytiť veľmi dobre. Podobnú skúsenosť má lekárka aj so ženou, ktorá mamografiu dlhé roky odmietala zo strachu, že jej žiarenie môže spôsobiť rakovinu. „Pacientka celý život chodila iba na sono, pretože mamografie sa bála. Až ako šesťdesiatnička absolvovala svoje prvé mamografické vyšetrenie. Hneď pri ňom sa objavil nález, ktorý dovtedajšie sonografické vyšetrenia nezachytili,“ opisuje MUDr. Lisánska.

Práve takéto prípady podľa nej ukazujú, prečo by žena nemala mamografiu nahrádzať sonografiou len preto, že jej pripadá príjemnejšia. Ultrazvuk má v diagnostike prsníka svoje dôležité miesto, no najmä ako doplnkové vyšetrenie – napríklad pri dovyšetrení nálezu alebo v situáciách, keď je jeho použitie medicínsky opodstatnené. „Rozumiem, že mamografia nemusí byť príjemná a niektoré ženy z nej majú obavy. To však nie je dôvod, aby sme ju vynechali. Ak chceme rakovinu prsníka zachytiť čo najskôr, potrebujeme vyšetrenie, ktoré má pre skríning najväčšiu oporu v dôkazoch. A tým je mamografia. Sono ju v tomto smere nemôže jednoducho nahradiť,“ zdôrazňuje MUDr. Marianna Lisánska.

Mamografia a ultrazvuk prsníkov zobrazujú prsník odlišným spôsobom. Mamografia má nezastupiteľné miesto predovšetkým v organizovanom skríningu rakoviny prsníka, pretože dokáže odhaliť aj veľmi skoré zmeny, ktoré žena sama nemusí cítiť ani nahmatať. Ultrazvuk je dôležitou doplnkovou zobrazovacou metódou a v konkrétnych prípadoch môže pomôcť bližšie objasniť nález alebo charakter určitej zmeny. Nie je preto správne automaticky predpokladať, že sono dokáže mamografiu nahradiť. O tom, ktoré vyšetrenie je potrebné a či je vhodné ich kombinovať, rozhoduje lekár podľa veku ženy, charakteru prsníkov, výsledku mamografie a konkrétnej klinickej situácie. V Nemocnici AGEL Bánovce pritom pacientky nemusia pri potrebnom doplnení absolvovať ďalšiu návštevu iného pracoviska. Ak MUDr. Lisánska po mamografickom vyšetrení vyhodnotí, že je potrebné doplniť diagnostiku ultrazvukom, sonografické vyšetrenie vykoná priamo na pracovisku bez ďalšej úhrady. Samostatné preventívne sonografické vyšetrenie prsníkov je na pracovisku

spoplatnené sumou 30 eur. „Naším cieľom nie je robiť ženám vyšetrenia navyše len preto, aby ich absolvovali. Každé doplňujúce vyšetrenie má mať svoj dôvod. Ak však vidím, že sonografia môže pomôcť nálež lepšie posúdiť, urobím ju. Žena tak nemusí absolvovať ďalšiu návštevu iného pracoviska a zároveň za doplňujúci ultrazvuk neplatí,“ dodáva MUDr. Lisánska.

Dôležitou súčasťou prevencie je zároveň dostupnosť mamografického skríningu. Od 1. júla 2026 môžu na certifikovaných skriningových mamografických pracoviskách bezplatné mamografické vyšetrenie zamerané na včasný záchyt rakoviny prsníka absolvovať aj ženy vo veku 40 až 44 rokov, a to raz za dva roky. Pre ženy vo veku 45 až 74 rokov je mamografický skrining súčasťou organizovaného programu. „Mamografia môže v ženách vyvolávať obavy, či už zo samotného vyšetrenia, kompresie prsníkov, žiarenia alebo z možného výsledku. Práve preto je dôležité, aby žena mala na pracovisku odborníka, ktorý jej vysvetlí, čo sa deje a prečo je konkrétne vyšetrenie potrebné. Naším cieľom je, aby ženy preventívne vyšetrenie neodkladali zo strachu alebo mylnej predstavy, že sono je vždy lepšou voľbou,“ hovorí PhDr. MUDr. Mina Bobocká, MBA, MPH, riaditeľka Nemocnice AGEL Bánovce. Prevencia rakoviny prsníka pritom nemusí byť komplikovaná. Najdôležitejšie je nečakať na príznaky a využiť možnosť pravidelného skriningového vyšetrenia. Ak je potrebná ďalšia diagnostika, odborníci ju vedľa konkrétneho nálezu doplniť. „Chceme ženám ukázať, že mamografia a sono nie sú súper. Nejde o to vybrať si vyšetrenie, ktoré je príjemnejšie, ale o to, aby žena dostala správnu diagnostiku v správnom čase. Ak potrebujeme mamografiu doplniť ultrazvukom, urobíme to. Naším cieľom je komplexné posúdenie nálezu a predovšetkým včasné zachytenie prípadných zmien,“ uzatvára MUDr. Marianna Lisánska.

Skriningové mamografické vyšetrenie preto patrí medzi najvýznamnejšie vyšetrenia, ktoré môže žena pre svoje zdravie absolvovať. Pacientky sa môžu na skriningové mamografické vyšetrenie objednať na telefónnom čísle 038/762 42 63, prostredníctvom Call centra 053/333 23 32 alebo cez online rezervačný systém na webovej stránke nemocnice.

<https://nemocnicabanovce.agel.sk/o-nemocnici/novinky/260910-mamo.html>